

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
77 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2017

один варіант оптимізації, не тільки більше, ніж одна стратегія дослідження, але тут може постати більше, ніж одна траєкторія технологічного розвитку, більше, ніж один сценарій еволюції соціотехнічного комплексу чи техносфери в цілому.

Це означає, що соціокультурні цінності в генезі та розгортанні постнекласичного знання виявлять себе як його необхідні структурно-функціональні елементи, що є нероздільними зі знанням. Їх вже не можна елімінувати з постнекласичного знання без збитку для самого цього знання. Також відзначимо, що стрімкий розвиток постнекласичного науково-технічного знання потребує цілеспрямованої генерації нових соціокультурних цінностей, бо на підставі лише тих традиційних цінностей, що є в розпорядженні людства навряд чи можливо досягти шуканої життєздатної глобальної технологічної стратегії, тобто стратегії за принципами коеволюції природи та суспільства. Бо цінності, що й досі домінують у техніці, формувалися ще в до-індустріальну епоху, коли силова взаємодія з природою вже мала місце, але небезпека цієї взаємодії людиною ще не усвідомлювалась.

УПОРЯДКУВАННЯ ПРАВОПISУ ТА ГРАФІКИ У СВІТЛІ РОЗВИТКУ ЕТНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

**Віват Г.І., д-р філол. наук, проф., Машарова Я.В., канд. філол. наук, доц.
Одеська національна академія харчових технологій**

Нерідко ототожнюються букви із звуками, зміни у графіці і правописі – із змінами у мовній системі. Мова, як рідна, так і іноземна, засвоюється не лише на слух, тобто акустично, а й через писемні знаки, через тексти. Тому відповідність букв і графем основним звукам, фонемам, має вирішальне значення для засвоєння й осмислення мови. Графіка кожної мови має, як правило, специфічні особливості відповідно до особливостей мови, яку фіксує на письмі. Намагання науковців пристосувати без змін графіку однієї мови до іншої завжди завдає шкоди мові, до якої пристосовують не властиву їй графіку, бо не враховується звукова специфіка мови, а вживання літери на позначення іншого звука спотворює звуковий образ мови.

Яскравий тому приклад – історія букви Г в українській графіці.

Науковці встановили, що в праслов'янській мові існував тільки задньоязиковий проривний звук [g], що досі зберігається в російській літературній мові і є нормою та в ряді слов'янських мов – польській, болгарській, македонській, словенській та ін.

Писемні пам'ятки свідчать, що у більшості українських діалектів давньоукраїнської мови проривний /g/ перейшов у гортанний /g/ ще до XI ст. Виникають деякі сумніви стосовно того, що цей процес був тотальним, що не було якихось груп лексики чи певних фонетичних умов, де цей звук вимовлявся, адже суто українською вимовою пояснюється його поява як вторинного шляхом асиміляції звука [k] сусіднім дзвінким приголосним.

Однак традиційний правопис, у якому була лише одна буква g, не дозволяв чітко розрізнити в українських текстах [г] і [g], що позначалися тією ж самою літерою приблизно до 14 ст. Отже, у пам'ятках означеного періоду здебільшого розрізнялися на письмі фрикативний і проривний [г] та [g].

Особливо інтенсивно засвоювалася іншомовна лексика у XVIII ст., зокрема із проривним [g]. У мовах Європи цей звук позначався однією літерою. З цією метою М. Смотрицький запровадив курсивний варіант грецької «гами» – літеру γ, однак вважав її різновидом Г. Нова літера органічно увійшла до української орфографії, нею позначався проривний задньоязиковий будь-якої етимології. Але паралельно у друкованих текстах вживалися й інші графеми – диграф kg, а також латинська літера g, слов'янська g.

Гражданка, введена за наказом Петра I на початку XVIII ст., не мала специфічної української літери г. До того ж указом Петра I від 1720 р. ніякої відмінності у друкованих книгах від великоросійського друку не могло бути, передача відмінності звуків [г] та [g]

ускладнилася. Але по всій Україні не переривалася традиція вживання літер *z*, *кz*, *g* для передачі звука [г]. Друковані джерела цю традицію засвідчують і у XIX ст., тобто в період становлення нової української літературної мови.

Невизначеність у формулюванні: «новіших запозиченнях», «запозиченнях, засвоєних раніше» – позначилася на подальшій долі цих двох букв. А, між тим, правопис 1933 року вніс кардинальні зміни в українську абетку, яка складалася уже з 32, а не 33 літер, бо літера *Г* була вилучена як елемент, що представляв націоналістичні правила щодо правопису чужих слів.

Через 60 років, на початку 90-х рр., до складу української абетки повернулася літера *Г*, зайнявши традиційну для неї п'яту позицію. Але проблеми з її функціонуванням не зникли.

У врегулюванні принципів використання літери *z*, що передає фонему /г/, вирішальну роль мають відігравати словники.

У найбільшому на сьогодні орфоепічному словнику у 2 томах [4] із початковим *г* – 157 слів (32 корені із похідними).

Про культуру письма й вимови свідчить упорядкована графіка, тобто упорядкований буквений ряд, що фіксує мову на письмі. Функціонування фонему /г/ в українській мові дуже ускладнилося непослідовністю позначення, а то й відсутністю відповідного писемного знака. Перед науками – фонетикою, фонологією, орфографією, орфоепією – сьогодні стоїть ряд непростих завдань щодо врегулювання звукового образу української літературної мови.

Література

1. Історія українського правопису XVI-XX століття. Хрестоматія /упоряд. В.В. Німчук, Н.В. Пуряєва. – К.: Наук. думка, 2004. – 580 с.
2. Німчук В.В. Про графіку та правопис як елементи етнічної культури: історія г /В.В. Німчук //Мовознавство. – 1990. – № 6. – С. 3-10.
3. Німчук В.В. Дещо про графіку та правопис як елементи етнічної культури: історія г /В.В. Німчук //Мовознавство. – 1991. – № 1. – С. 9-18.
4. Орфоепічний словник української мови. Т. 1: у 2 т. /ред. М.М. Пещак, В.М. Русанівський. – К.: «Довіра», 2001. – 954 с.
5. Паночко Михайло. Довідник слів із літерою г /Михайло Паночко //Шлях перемоги. – 1993. – 11 вересня. – 8 с.
6. Словник іншомовних слів //ред. О.С. Мельничук. – К.: АН УРСР, 1974. – 774 с.
7. Український правопис. – [4-те вид., виправлене й доповнене]. – К.: Наук. Думка, 1993. – 236 с.

ДЕРЖАВОТВОРЧА ЗНАЧИНА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

**Віват Г.І., д-р філол. наук, проф., Южакова О.І., канд. філол. наук, доц.
Одеська національна академія харчових технологій**

Проблеми упорядкування української науково-технічної термінології виникли ще за часів християнізації Русі-України, але так історично склалося (через довготермінові заборони української мови), що розв'язувати їх доводиться сьогодні, і то це питання поставлено руба – «немає наукової мови – немає мови». Отже, ми розуміємо значину цих проблем для нації, держави і суспільства. На загальнонаціональну висоту їх піднімали українські дослідники, які намагалися, аналізуючи позитивне й негативне, впорядкувати українську термінологію. Вагомий внесок у цю справу зробили всі покоління учених, передавши свій науковий досвід нашим сучасникам, на праці яких ми сьогодні спираємось, як-то: на праці Войналовича О. [1], Гінзбурга М.Д. [7], Кияка Т.Р. [3], Кочан І.М. [5], Г.П. Мацюк [5], Моргунюка В. [1], Панько Т.І. [5], Наконечну Г. [4] та на багатьох інших).

ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЇ ІНТЕГРАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ Коренман Є.М., Дьяченко Ю.В.....	356
СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Корсікова Н.М.....	358
ВЕРТИКАЛЬНО-ІНТЕГРОВАНА ВЗАЄМОДІЯ СУМІЖНИХ РИНКІВ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ Бондаренко С.А.....	360
ІНФОРМАЦІЙНА ЛОГІСТИКА – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Дроздова В.А.....	362

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

ОРГАНІЗАЦІЯ ОЦІНКИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ Ткачук Т.І., Галаєва С.....	363
ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ Павленко Г.М., Бондар К.С.....	365
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНО-РИНКОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ Криницька О.О.....	365
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ РІВНІВ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Редько Р.М.....	367

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМИЦТВО І ТОРГІВЛЯ»

ПОШУКОВА ОПТИМІЗАЦІЯ, ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ Кордзя Н.Р.....	370
СПРОЩЕНИЙ НАССР ДЛЯ ЗАКЛАДІВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ Мардар М.Р., Устенко І.А.....	371
МАРКЕТИНГОВИЙ ПОДХОД К УПРАВЛЕННЮ ПРОДАЖАМИ Брайко М.Г., Голубьонкова Е.А.....	373
ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ЗЕРНОВИХ БАТОНЧИКІВ, ЩО РЕАЛІЗУЮТЬСЯ У РОЗДРІБНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖАХ М. ОДЕСА Кордзя Н.Р., Ковалів І.О.....	375
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ «СТРАТЕГІЇ БЛАКИТНОГО ОКЕАНУ» У СФЕРІ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ Голубьонкова О.О.....	376
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕКЛАМНОЇ КАМПАНІЇ Лозовська Г.М.....	378

СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»

СВІТОГЛЯДНО-МЕТОДОЛОГІЧНА СПЕЦИФІКА ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ Лар'яновський І.С.....	380
УПОРЯДКУВАННЯ ПРАВОПИСУ ТА ГРАФІКИ У СВІТЛІ РОЗВИТКУ ЕТНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ Віват Г.І., Машарова Я.В.....	381
ДЕРЖАВОТВОРЧА ЗНАЧИНА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ Віват Г.І., Южакова О.І.....	382
ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ВИЩІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ Лупол А.В.....	384
ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ Фоміна Л.В., Скорбач Т.В., Кулікова І.І.....	385
ПОЛОЖЕННЯ ДЕРЖАВИ ІЗРАЇЛЬ ЗА ЧАСІВ ЦАРЯ СОЛОМОНА Польова С.Є, Польовий С.С.....	387
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПСИХОФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТУРИЗМ» Болтоматіс Д.В., Волкова Т.В.....	389
ВПЛИВ ФІТНЕС-ПРОГРАМ НА ФІЗИЧНУ ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ ТА ФІЗИЧНЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ Павлюк О.В., Гончарук В.В.....	390

Наукове видання

Збірник тез доповідей 77 наукової конференції викладачів академії
18 – 21 квітня 2017 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 25.04.2017 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Павлов О.І., д.е.н., професор

Станкевич Г.М., д.т.н., професор

Савенко І.І., д.е.н., професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор